

Formalni kriteriji

4.2.1.

Status ODOD ne mogu steći:

- političke stranke,
- vjerske zajednice,
- pravne osobe koje su osnovane isključivo s ciljem zadovoljavanja potreba svojih članova (npr. sindikati, udruge poslodavaca, strukovna udruženja i sl.),
- pravne osobe koje su osnovane s ciljem ostvarenja profita i
- organizacije u kojima je članstvo zakonska obveza (komore i sl.).

>Stav GONG-a jest da status ODOD ne može steći niti jedna od navedenih kategorija pravnih osoba: političke stranke, vjerske zajednice, pravne osobe koje su osnovane isključivo s ciljem zadovoljavanja potreba svojih članova, pravne osobe koje su osnovane s ciljem ostvarenja profita i organizacije u kojima je članstvo zakonska obveza.

Tijekom rasprave bilo je prijedloga da se na listu pravnih osoba koje ne mogu steći status ODOD dodaju i pravne osobe čiji je status uređen posebnim zakonom, osim javnih zaklada i pravne osobe s javnim ovlastima. O ovim prijedlozima radna skupina nije postigla konsenzus.

>Stav GONG-a jest da status ODOD ne može steći pravna osoba s javnim ovlastima niti ona čiji je status uređen posebnim zakonom.

4.2.2. Dodatni uvjeti za stjecanje posebnog statusa

Osim što status ODOD mogu steći samo neke vrste pravnih osoba, radna skupina smatra da je potrebno raspraviti treba li stjecanje statusa uvjetovati i nekim dodatnim kriterijima. Dodatni kriteriji mogu imati različiti sadržaj, a neki o kojima je radna skupina razgovarala jesu:

- organizacija mora faktično obavljati djelatnost za opće dobro odreneno vrijeme prije podnošenja zahtjeva za priznavanje posebnog statusa. Odluka o tome koliko je to vremena je isključivo političke naravi, a prijedlozi su u rasponu od 1 do 2 godine;

>Stav GONG-a jest da organizacija mora faktično obavljati djelatnost za opće dobro minimalno 2 godine prije mogućnosti priznavanja posebnog statusa. Tijekom navedene 2 godine organizacija mora uredno ispunjavati svoje zakonske i statutarne obaveze i o tome obavještavati nadležni ured za opću upravu.

- organizacija je obvezna javno objavljivati financijska izvješća o svojem poslovanju odreneno vrijeme prije priznavanja statusa (1-2 godine);

>Stav GONG-a jest da organizacija mora javno objavljivati financijska izvješća o svojem poslovanju minimalno 2 godine prije priznavanja statusa.

4.3. Sadržajni kriteriji

U odnosu na konkretne djelatnosti koje se smatraju djelatnostima za opće dobro, zaključak je radne skupine da popis djelatnosti mora minimalno obuhvatiti i najveće vrednote ustavnoga poretka navedene u čl. 3. Ustava RH (sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav), ali i to da on ne smije biti preširok jer se u tom slučaju može izgubiti smisao dodjele statusa ODOD.

>Stav GONG-a jest da se u odnosu na konkretne djelatnosti koje se imaju smatrati djelatnostima za opće dobro mogu uvrstiti samo one vrednote ustavnog poretka navedene u članku 3. Ustava Republike Hrvatske jer se navedeno nalazi u strateškim smjernicama Nacionalne strategije za poticanje razvoja civilnog društva.

Tijekom rasprave istaknut je stav da lista djelatnosti za opće dobro ne smije biti zatvorena, odnosno da treba završiti frazom poput „... i druge djelatnosti koje se obavljaju za opće dobro....“ Ovakav stav potkrijepljen je argumentom da bi otvorena lista omogućila naknadno uvođenje novih djelatnosti za opće dobro, sukladno potrebama zajednice. Protuargument smatra da otvorena lista pruža mogućnost diskrecijske interpretacije od strane tijela koje odlučuje o dodjeli statusa ODOD, te da to može unijeti pravnu nesigurnost i dovesti u pitanje vjerodostojnost sustava dodjele statusa ODOD.

>Stav GONG-a jest da je potrebna zatvorena lista mogućih djelatnosti zbog veće pravne sigurnosti.

Uređenje statusa organizacija koje djeluju za opće dobro u pravnom sustavu

>Stav GONG-a jest da je potreban poseban zakon kojim se uređuje status ODOD.